1858. N°. 39.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

De Prijs der Courant is ƒ12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

WOENSDAG 31 MAART.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 30 Maart.

De meesten onzer lezers zullen zich de uitspraak herinneren van het prov. geregtshof van Noordholland op 14 Jan. ll. in de zaak tusschen de stad Leyden en den staat der Nederlanden, over den eigendom van het Haarlemmermeer. Aan die uitspraak, hoewel voor onze gemeente nadeelig, hebben wij thans eene schoone bijdrage te danken tot de kennis onzer taal. Dezer dagen verscheen bij den boekhandelaar E. J. Brill alhier een werkje getiteld: *de Visscherijen, geheeten het Vroon, ten jare 1433 aan de stad Leiden in erfpacht gegeven. Taalkundig onderzoek door dr. M. de Vries, hoogleeraar te Leiden.* Het trof de aandacht van den hoogleeraar dat het hof in zijn arrest verklaarde dat volgens de woorden van den brief van Filips van Bourgondië van 21 April 1433 (waarop de aanspraak gegrond was) verpacht was de *visscherij*, en dus niet het *vischwater*, maar alleen het *vischregt*, en dat men noodeloos tot eene overdragtelijke opvatting des woords zijne toevlugt zou moeten nemen om daaraan de beteekenis van *vischwater* te geven. Daar deze verklaring tegen zijne overtuiging streed, gevoelde hij zich, alleen in het belang der taal, opgewekt een opzettelijk onderzoek in te stellen naar de ware beteekenis van het woord *visscherie* in het jaar 1433. Met de hem eigene scherpzinnigheid en bondige betoogtrant levert de hoogleeraar het bewijs, uit stukken van 1316 tot 1484, dat *visscherie* tot 1491 geene andere beteekenis had dan die van *vischwater*, tusschen 1491 en 1544 de beteekenis van *vischvangst* aannam, en na 1499 eerst die van *vischregt* verkreeg, en dat men tot een tegenovergesteld gevoelen slechts gekomen is door te veel waarde te hechten aan het tegenwoordig taalgebruik.

Hoewel de zaak, door de regterlijke beslissing, thans als afgedaan is, zal dit taalkundig onderzoek van belangstelling ontvangen worden, en heeft de hoogleeraar door dezen arbeid den dank verdiend van allen die in de regte kennis onzer taal belang stellen.

— Wij vernemen dat gisteren een 18-jarig jongeling, hier ter stede in eene fabriek werkzaam, het ongeluk heeft gehad op eene ernstige wijze met de aldaar geplaatste machinerie in aanraking te komen, waardoor hem de armen deerlijk werden verminkt. Een daarvan moest terstond worden afgezet.

Uit Rotterdam wordt gemeld dat de heer G. H. Betz, door de kiesvereeniging *Orde* aldaar tot kandidaat verkozen, voor het lidmaatschap der tweede kamer, voor die eer heeft bedankt. Uit Utrecht kan men nog niets met zekerheid omtrent de candidatuur zeggen; er worden aanbevolen mr. R. van Voorthuyzen, lid der eerste kamer, en mr. B. G. A. Pabst, advocaat en lid der prov. staten.

— Te Hendrik Ido Ambacht zijn gisteren 6 woningen door brand vernield.

— Te Grouw (Friesland) is op den 22sten dezer overleden de heer Eeltje Hiddes Halbertsma, vroeger med. doct. aldaar. Zijne vrienden en talrijke vereerders betreuren in hem een voortreffelijk dichter en volksschrijver, die met zijnen broeder, dr. J. H. Halbertsma te Deventer, door de uitgave van de *Lapekoer fen Gabe Scroar* en vele andere geschriften, een belangrijken invloed heeft uitgeoefend op de nieuwe Friesche letterkunde, en haar uit haren vroegeren verachterden toestand doen herleven. Zijn laatste geschrift, de *Jonker-boer*, zal, naar men verneemt, eerlang met zijne levensschets worden uitgegeven.

— Te Zwolle werden Zaturdag ll. twee vrachten eijeren aangebragt, een getal uitmakende van 30 millioen stuks. Zij waren voor Amsterdam bestemd.

— De landhuishoudkundige school te Groningen verkeert, blijkens het verslag over 1857, in eenen bloeijenden toestand. In het bestuur is eenige wijziging gebragt, daar het houden der boerderij en het onderwijs in de praktijk thans is gescheiden van de betrekking van onder-directeur. Verder zijn tot bouwmeester de heer E. Leenders en tot onder-directeur de heer G. J. M. Jongkindt Coninck benoemd.

— Gedep. Staten van Zeeland hebben op den 26sten dezer in het locaal der societeit St. Joris te Middelburg den afgetreden commissaris des konings, jhr. mr. van Tets van Goudriaan, een afscheids-diner aangeboden; algemeen wordt het vertrek van dien man aldaar zeer betreurd. Door den heer van Tets is eene circulaire aan de gemeente-besturen in Zeeland gerigt, waarin hij van hen afscheid neemt.

'sGRAVENHAGE, 30 Maart.

Z. M. de koning heeft den kolonel Lölfensein ingevolge verzoek op non-activiteit gesteld, en hem benoemd tot generaal-majoor en buitengewoon adjudant des konings. Voorts zijn nog eenige kolonels tot generaal-majoors benoemd, als: de kolonels Coenegracht, Engelberts en de kolonel op non-activiteit Belgrave.

— Men verneemt dat Z. M. de koning zijn gewoon bezoek aan de hoofdstad na Paschen dit jaar niet zal afleggen, maar dat het voornemen zou bestaan om dit te doen plaats hebben in de maand September bij gelegenheid van de meerderjarigverklaring van Z. K. H. den prins van Oranje.

— Tot ontvanger te Hoogezand c. a. is benoemd de heer H. H. Burghgraef, thans in die betrekking te Wildervank.

— Heden had er bij den minister van kolonien, den heer Rochussen, groot diner plaats, tot welks bijwoning de leden van het corps diplomatiek waren uitgenoodigd.

— De commissarissen des konings in Overijssel en Limburg, de hh. mrs. Bakker en van der Does de Willebois, bevinden zich thans in de residentie.

— In de laatste helft der maand April wordt de behandeling van de bekende zaak der Maleijers bij den hoogen raad der Nederlanden verwacht.

— Bij het prov. geregtshof in Zuidholland is in behandeling genomen de zaak van de wed. Uilenbroek c. s. te Haarlem tegen de algemeene commissie, belast met de liquidatie der zaken van de voormalige wees- en momboirkamers, tot teruggave van de onder haar berustende nalatenschap van J. J. van Gent. De commissie wilde daarmede nog 5 jaren wachten, omdat het twijfelachtig was of er nog andere geregtigden aanwezig waren. De arrond. regtbank deed in deze zaak uitspraak ten voordeele der eischers, waartegen de commissie in hooger beroep kwam. De procureur-generaal van het prov. hof heeft thans tot de bevestiging van het vonnis geconcludeerd. Volgens hem is het doel der wet, spoedige afdoening der zaken, waarmede het stelsel der commissie niet is overeen te brengen. Het hof zal den 21sten Mei in deze zaak uitspraak doen. Mogt het hof zich met het gevoelen van den proc.-gen. vereenigen en de commissie in die uitspraak berusten, dan zal voortaan de afgifte van aangevraagde boedels aan daarop aanspraakmakenden, na in orde bevinding hunner stukken (en dus zonder te wachten, of er zich binnen 5 jaren nog andere personen als regthebbenden aanmelden) dadelijk kunnen plaats hebben.

AMSTERDAM, 30 Maart.

Zaturdag ll. hield de wis- en natuurk. afdeeling van de kon. akademie van wetenschappen eene gewone vergadering. Tegenwoordig waren de hh. Simons, W. Vrolik, van Rees, Matthes, van der Boon Mesch, Lobatto, Elias, van der Hoeven, Staring, Delprat, van Kerkwijk, van Hasselt, van der Willigen, Storm Buysing, van Oordt, Conrad, Schroeder van der Kolk, van Breda, van Geuns, Voorhelm Schneevoogt, Stamkart, Donders en Bierens de Haan.

De Secretaris deelde o. a. de ontvangst mede eener missive van den minister van finantiën, in antwoord op het rapport der afdeeling over de accijnswet op het gedisteleerd. Deze correspondentie loopt over het wetenschappelijk onderzoek der afdeeling, omtrent de gebruikte vochtwegers door de ambtenaren, ten gevolge van bezwaarschriften, door sommige branders destijds in der tijd ingediend.

De heer Stamkart leverde daarop, ter vervulling zijner spreekbeurt, eene bijdrage over de *reeks van Taylor*, waarin nieuwe denkbeelden werden ontwikkeld.

Na hem sprak de heer van Hasselt over de geneeskundige staatsregeling en den openbaren gezondheidstoestand. Hij stelde voor om bij de regering aan te dringen op de regeling van alle bepalingen, welke voorgesteld zijn geworden ten opzigte van de openbare gezondheidstoestand, waartoe tevens zoude behooren het uitvaardigen van scherper bepalingen op de vervalsching der eetwaren. Wijders vroeg hij of het niet noodzakelijk mogt geacht worden, dat algemeene bepalingen werden voorgeschreven op de prostitutie en vaccinatie, als zijnde dit van zoo hoog gewigt te beschouwen, dat daaromtrent de noodige wettelijke verordeningen van regeringswege werden voorgeschreven. De spreker beweerde, dat Nederland in beide opzigten niet op de hoogte staat van andere en naburige staten.

Deze stukken worden in handen gesteld van de hh. Schneevoogt en van der Boon Mesch, ten einde daarover met den heer van Hasselt te raadplegen en over de indiening rapport uit te brengen.

De heer Donders vervolgde de mededeeling zijner gezigtkundige opmerkingen en sprak over het accommodatie-vermogen der oogen en verschillende accommodatie-ziekten.

De heer Staring bood de eerste aflevering aan van opstellen over 's lands grondgesteldheid en het eerste blad der geologische kaart.

Ten slotte deed de heer Bierens de Haan eene mededeeling over de vroeger door hem aangeboden tafels van integralen, waarna de vergadering werd gesloten.

UTRECHT, 27 Maart.

Gisteren is de *dies natalis* der hoogeschool met de gewone plegtigheden gevierd. Ten 12 ure heeft de hoogleeraar van Goudoever in het groot auditorium het rectoraat aan professor Harting overgedragen, met het houden eener redevoering: *de difficultatibus, quibus premitur tumorum diagnosis,*

de erroribus, quibus chirurgus inde obnoxius est, deque noxiis et periculis, quibus ideirco aegri exponuntur; d. i.: »over de moeijelijkheid in de herkenning van gezwellen, over de dwalingen, waaraan de heelkundige dien ten gevolge bloot staat, en over de nadeelen en gevaren, die daaruit voor de zieken ontstaan."

Des avonds hebben het studenten-corps en de studenten-vereeniging *mutua fides* achtereenvolgens zeer luisterrijke serenades, met fakkellicht, gebragt aan de hoogleeraren van Goudoever, Buys Ballot, Schroeder van der Kolk en Rovers. Deze serenades werden door Bengaalsch vuurwerk opgeluisterd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 29 Maart.

De doop van de jonggeboren prinses Louise Marie Amelie heeft gisteren met veel plegtigheid plaats gehad. De peter en de meter hebben aanzienlijke geschenken aan de jonggeborene toegezonden.

— De kamer van vertegenwoordigers heeft een besluit genomen in de zaak der ingediende petitiën, betreffende de nationale militie. De overgroote meerderheid heeft daarbij verklaard, dat er geene redenen aanwezig zijn om de beginselen, op welke deze instelling berust, te wijzigen, maar dat de verzoekschriften gevoegelijk ter kennis van de bewindslieden kunnen worden gebragt om te worden geraadpleegd over het voorstellen van die verbeteringen, voor welke de instelling vatbaar kan worden gerekend.

— Hier ter stede zal eerstdaags een nieuw Fransch dagblad het licht zien, getiteld: *la France impériale.*

— Het berigt dat de heer Vieuxtemps een oog zou hebben verloren is onwaar. Hij bevindt zich thans te New-Orleans, alwaar hij met Thalberg concerten geeft.

— Te Antwerpen is een jesuit, Kottmann genaamd, wegens de inzegening van een huwelijk, vóór dat het bij den burgerlijke stand was voltrokken, bij verstek tot 30 fr. boete veroordeeld.

— Te Brugge zijn Vrijdag ll. de magazijnen en de fabriek van de gebroeders de Grave, handelaars in droogerijen, geheel afgebrand. Slechts de muren zijn overgebleven.

ENGELAND.

LONDEN, 28 Maart.

De hertogen van Wellington en van Devonshire zijn in de ridderorde van den Kouseband opgenomen.

— In ons diplomatisch personeel zijn de navolgende veranderingen vastgesteld. Lord Loftus, legatie-secretaris te Parijs, zal lord Seymour te Weenen opvolgen; sir Crampton, thans gezant te Hanover, zal als zoodanig te Petersburg lord Woodhouse vervangen; de heer Buchanan, gezant te Kopenhagen, treedt te Madrid op in de plaats van lord Howden; de heer Elliot, legatie-secretaris te Weenen is benoemd tot gezant te Kopenhagen, en de heer Howard, legatie-secretaris te Parijs tot gezant te Florence. De laatste wordt vervangen door lord Chelsea.

— Het nieuwe ministerie heeft in het lagerhuis, bij gelegenheid eener interpellatie over de doorgraving van de landengte van Suez, reeds blijken gegeven niet gunstiger over dat plan te denken dan het afgetreden kabinet, zonder echter de ware reden zijner tegenkanting op te geven.

— Eergisteren is in het lagerhuis door den kanselier der schatkist het voorstel ingediend tot nieuwe regeling van het bestuur over Indië. In de hoofdzaak komt deze voordragt met die van het afgetreden bewind overeen, maar overigens zijn onderscheidene bepalingen veranderd. Bij dit onderwerp is het volgende bepaald. De te benoemen secretaris van staat zal worden de voorzitter van den raad van Indië, met de bevoegdheid een vice-president te benoemen. De raad van Indië zal bestaan uit 18 leden, voor de eene helft door de kroon benoemd, en voor de andere helft bij verkiezing. Onder de leden door de kroon te benoemen zal er één moeten zijn, die 10 jaren eene burgerlijke staatsbetrekking in Opper-Indië, één die 10 jaren eene burgerlijke staatsbetrekking in Bengalen heeft bekleed; een derde moet van Bombay, een vierde van Madras wezen; het vijfde lid moet minstens 5 jaren als resident hebben gediend; de overigen moeten 10 jaren in het leger der koningin, of in de legers van Bengalen, Bombay en Madras gediend hebben. De 9 leden, die gekozen worden, moeten 10 jaren in dienst van de koningin of van de compagnie hebben gestaan, of gedurende 15 jaren op het gebied van landbouw, handel of nijverheid werkzaam zijn geweest. Deze leden moeten gekozen worden, vier door kiescollegiën, bestaande uit Indische eigenaren of deelhebbers der O. I. compagnie en vijf door kiescollegiën zamengesteld uit kiezers van Londen, Manchester, Liverpool, Glasgow en Belfast. Deze betrekking is onvereenigbaar met het lidmaatschap van het parlement.

— Uit Indië verneemt men dat generaal Outram tweemaal door de oproerlingen is aangegrepen, doch dat hij den aanval telken male met kracht heeft afgeslagen. De generaals Campbell en Franks bevonden zich den 6^{den} met 50,000 man voetvolk, 10,000 man kavallerie en 120 stukken geschut voor de poorten van Lucknow. In zuidelijk Mahratta heerschte eene onrustige beweging. Sir Grant heeft ook op Nena-Sahib eene zege behaald en 1800 zijner volgelingen in de pan gehakt; op den togt van den generaal Franck was aan de muitelingen een verlies van 2800 man toegebragt.

— Aan den maarschalk Pélissier zal, bij zijne komst na Paschen, eene schitterende ontvangst te beurt vallen. Het is waarschijnlijk dat de nieuwe gezant van die gelegenheid zal gebruik maken om in 't openbaar zijne sympathie voor het bondgenootschap te ontboezemen. De gunstige beoordeeling zijner benoeming door de voornaamste dagbladen, die zoo zeer afsteekt bij de hevige taal, vroeger door hen geuit, moet aan hoogen invloed zijn toe te schrijven.

— De zaak van den bekenden Bernard zal den 12^{den} April voor eene bijzondere commissie behandeld worden. De Rudio zal daarbij als getuige verschijnen.

— De zaak van Truelove, den uitgever van het pamphlet over den tirannenmoord, zal in de volgende week voor het hof van Old Bailey dienen.

— In de laatste zes weken zijn, van wege de moeijelijkheden tusschen de beide rijken, tusschen Calais en Dover 1167 reizigers minder overgevoerd dan in genoemd tijdvak van 1857.

— Te Plymouth is men bezig den kabel voor den transatlantischen telegraaf aan boord van de *Agamemnon* te brengen.

— In de nabijheid der Taxoe-eilanden zijn door de kabeljaauwvisschers van Schetland, gedurende den jongsten vischtijd, 17,000 stuks visschen op één dag gevangen. Op eene tweede reis bedroeg de vangst soms 2000 visschen per dag.

— De machinist Watt, onlangs uit Napels teruggekeerd, is nadat hij door een geneesheer uit een der krankzinnigen-gestichten was gadegeslagen, voorloopig nog onder toezigt gehouden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 Maart.

De keizer heeft aan 50 veroordeelden geheele of gedeeltelijke kwijtschelding van straf verleend. Onder de eersten bevinden zich drie werklieden die zich vroeger aan zamenspanning hebben schuldig gemaakt.

— De *Moniteur* berigt dat de geruchten door buitenlandsche bladen in omloop gebragt omtrent verandering in het personeel van het ministerie en der hooge ambtenaren, van grond zijn ontbloot.

— De maarschalk Pélissier, thans tot gezant te Londen benoemd, geniet in die betrekking een inkomen van 300,000 fr. en verkrijgt 100,000 fr. extra voor installatie-kosten. Daarenboven ontvangt hij 100,000 fr. als hertog, 40,000 fr. als maarschalk en 30,000 fr. als senator.

— De Perzische gezant Ferruck-Khan zal den 12^{den} April van hier vertrekken en den 15^{den} te Marseille scheep gaan naar Konstantinopel, alwaar hij 2 of 3 maanden zal verblijven om een geschil over de grensscheiding tusschen Perzië en Turkye uit den weg te ruimen. De Fransche officieren die met hem naar Perzië gaan moeten zich over 2 maanden bij hem voegen. De personen, die aan het gezantschap zijn verbonden, hebben een groot aantal boeken aangekocht, vooral de classieke letterkunde betreffende.

— Ten einde de openbare werken ter verfraaijing dezer stad met kracht door te zetten, alsmede om aan de arbeidende volksklasse werk te geven, heeft de gemeenteraad besloten tot het aangaan eener nieuwe leening, ten bedrage van 160 millioen fr.

— Berigten uit Canton bij de regering ontvangen melden dat aldaar oproerige billetten waren aangeplakt, waarbij men de inwoners opriep om de noordelijke hoogten van de stad te heroveren op de barbaren, aan wie zij door Yeh waren verkocht. Deze billetten waren terstond afgerukt en dientengevolge de wapen-magazijnen geledigd. De orde wordt overal goed gehandhaafd. De kooplieden te Canton verwachten met ongeduld de heropening van den handel; [illegible] ladingen liggen tot den uitvoer gereed. Men is druk bezig pogingen aan te wenden om de millioenen, die met de stranding van de *Ava* op de kusten van Ceylon zijn verloren gegaan, uit zee op te halen.

— De drie fabriekanten van slaghoedjes, of percussiedopjes, hebben besloten hunne fabrieken naar het buitenland te verplaatsen, indien de voorgenomen belasting op dit artikel doorgaat. Door die fabrieken worden jaarlijks 830 millioen dopjes vervaardigd.

— Het kind onlangs in een rijtuig op den spoorweg gevonden en waaraan de beambten den naam van Eduard de la Gare hadden gegeven is overleden. Zij hadden onderling voor zooveel ingeschreven dat het kind op 15jarigen leeftijd 15,000 fr. zou hebben bezeten.

— Te Charolles (Saône et Loire) is eene dienstmaagd gevangen genomen, beschuldigd het kind waarvan zij was bevallen aan eenen hond tot spijs te hebben gegeven.

SPANJE.

MADRID, 22 Maart.

Dezer dagen had er, in de zittingen der cortes een vreemdsoortig voorval plaats. De heer Mazo, redacteur van een dagblad, liet zich zeer oneerbiedig over de koningin en haar hof uit: hij zeide dat de regering van Isabella II het tegenovergestelde der roemrijke regering van Isabella I was, en dat onzedelijkheid aan haar hof heerschte. De koningin was daarover zeer verontwaardigd, en verklaarde aan den ministerraad, dat de kroon eene zware beleediging had ondergaan, en dat zij dadelijk de tegenwoordige cortes zou ontbinden, ten ware zij daarvoor eene schitterende voldoening bekwam. Na eene langdurige beraadslaging kwamen de ministers tot het besluit, dat door den president-minister eene verklaring zou worden afgelegd, strekkende om de gezegden van den heer Mazo te wraken. Nadat de heer Isturitz aan dit besluit in scherpe bewoordingen gevolg had gegeven, deed de heer de Castro het voorstel, dat de vergadering zou verklaren, deze woorden met genoegen te hebben gehoord en dat zij zich daarmede vereenigde. Dit voorstel werd met algemeene stemmen aangenomen. De heer Mazo wilde nog iets ter zijner regtvaardiging inbrengen, maar dat werd hem belet.

— De kerkroof neemt hier te lande zeer toe. De procureur-generaal van het hooggeregtshof heeft daarom aan al de procureurs in het rijk aangeschreven zorgvuldig daartegen te waken, aangezien eene zoodanige misdaad eene godsdienstige en beschaafde natie onwaardig is.

— De regering heeft 500,000 realen bij de vertegenwoordiging aangevraagd, voor de oprigting van een gedenkteeken ter eere van Hernan Cortez, den overwinnaar van Mexico, en wel te Medellin, de geboorteplaats van dien krijgsman.

— In Portugal wordt thans zoowel het maken van valsche munt als het snoeijen van de in omloop zijnde geldspeciën, op eene [illegible] schaal gedreven.

PRUISSEN.

BERLIJN, 28 Maart.

Men verwacht als zeker dat de opdragt van het regeringsbeleid aan den prins van Pruissen wederom voor 3 maanden zal verlengd worden.

— Te Hamburg heeft de jongste geldcrisis het gevolg gehad, dat 1200 kantoorbedienden tegen Paschen hun ontslag hebben gekregen.

TURKYE.

Lord Redcliffe wordt te Konstantinopel verwacht, ten einde zijne brieven van terugroeping aan den Sultan te overhandigen.

— De nieuwe uitgifte van staats-obligatiën is uitgesteld, maar die uitgifte zal echter binnen den tijd van 6 maanden plaats hebben.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 11 Februarij.

Bij besluit van den gouverneur-generaal is bepaald, dat voortaan overtogt naar Nederland voor rekening van den lande als passagier der 2de klasse zal worden verleend: *a.* aan het wettig gezin van eenen naar Nederland terugkeerenden Europeschen militair, beneden den rang van officier; *b.* aan de weduwe en weezen van eenen Europeschen militair beneden den rang van officier.

— De *Java-Bode* zegt met waar genoegen mede te deelen, dat het onderwijs in Nederl.-Indië eene belangrijke uitbreiding te wachten staat. Het bestuur moet voornemens zijn, twee gymnasiën, een te Batavia en een te Soerabaija op te rigten, en men wil, dat de daartoe gevorderde kon. goedkeuring reeds hier ontvangen is. Naar men zegt, zullen de leerlingen op die gymnasiën tot een graad van wetenschap worden gebragt, welke hen in staat stelt, het examen, voor de toelating op de akademiën vereischt, af te leggen.

— Op 17 Dec. ll. hebben alhier twee kweekelingen, afkomstig van Menado, en drie Javaansche, na hunne opleiding bij de geneeskundige school van het militair hospitaal te Weltevreden, als doctor-djawa examen afgelegd.

— Met het schip *Maria Adriana* zal een koningstijger en eene sawa-slang, ter lengte van 13 voet, aan de diergaarde te Rotterdam worden afgezonden. Het is een geschenk van een ingezeten van Passoeroean.

— Van Amboina wordt gemeld dat op 9 December 1857 eene praauw, op de reis van de negorij Hila naar Assiloeloe in de baai Walamoa, gelegen tusschen de negorijen Ceith en Lima, door zwaren wind en stroom in weinige oogenblikken vol water is geloopen en omgeslagen. Van de zich daarin bevindende mannen en vrouwen hebben één man en vier vrouwen den dood in de golven gevonden; slechts van twee vrouwen zijn de lijken teruggevonden.

— Op 7 November brak in de Boeginesche kampong ter hoofdplaats Gorontalo (Menado), door onvoorzigtigheid, een brand uit, die, aangewakkerd door den wind, binnen korten tijd een 8-tal huizen in de asch legde, waaronder dat van eenen Boeginesche handelaar, die daardoor eene schade leed van ongeveer *f* 20,000. Ook op den 16den dier maand werden 4 huizen in de kampong Liatto door brand vernield.

STADS-BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 1sten April 1858, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1º. Voordragt, tot het verleenen eener vergoeding aan den aannemer van het bouwen van het stedelijk ziekenhuis.
2º. Staat van af- en overschrijving op de begrooting van 1857.
3º. Adres van L. R. van Ouwenaller, om afschrijving van de plaatselijke belasting, 1857.
4º. Adres van de wed. de Vijver, geb. Molenaar, om idem.
5º. Adres van W. C. Chimair van Oudendorp, om idem.
6º. Rekening van de kamer van koophandel en fabrieken, 1857.

HER-IJK.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, gezien hebbende de Notificatie van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, in dato den 12 Januarij jl. (*Prov.-Blad* Nº. 7) betreffende den Herijk der Maten en Gewigten in Zuidholland, en gelet op de voordragt van den Arrondissements-IJker alhier, van den 23 dezer maand, herinneren bij deze den Ingezetenen dezer Gemeente hunne verpligting, tot het doen herijken van alle de bereids te voren geijkte Lengte- en Inhoudsmaten en Gewigten, benevens de bij de Inhoudsmaten van drooge waren behoorende strijksels, waarmede deze, overeenkomstig Art. 8 van Z. M. Besluit van den 21 December 1822 (*Staatsblad* Nº. 54), moeten worden afgestreken. En worden zij ten dien einde opgeroepen ten bezorging der gemelde Maten en Gewigten, wel schoon gemaakt en gezuiverd, aan het Lokaal van den IJk, in de *Lange Schoolsteeg*; — zullende daartoe, tegen dadelijke betaling, worden gevaceerd:

	Voor Wijk	I,	op den 12 en 13 April.
—	» »	II,	» » 14 en 15 April.
—	» »	III,	» » 16, 19, 20 en 21 April.
—	» »	IV,	» » 22, 23, 26, 27 en 28 April.
—	» »	V,	» » 29, 30 April 3, 4 en 5 Mei.
—	» »	VI,	» » 6, 7, 10, 11, 12, 14 en 17 Mei.
—	» »	VII,	» » 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27 en 28 Mei.
—	» »	VIII,	» » 31 Mei, 1, 2, 3 en 4 Junij.
—	»	de Buitenwijk,	op den 7 Junij.

met uitzondering echter van de Goud- en Zilversmids, benevens de Apothekers-, of Medicinale-gewigten, voor welker herijking afzonderlijk zitting zal gehouden worden, te weten:

Voor de Goud- en Zilversmids-gewigten, voor
Wijk I, II, III en IV op den 1 April.
— » V, VI, VII, VIII en de Buitenwijk, op den 6 April.
Voor de Medicinale-gewigten, voor Wijk I, II, III en IV, op den 7 April.
— — » » V en VI, op den 8 April.
— — » » VII, VIII en de Buitenwijk, op den 9 April.
telken dage des morgens van 9 tot des namiddags 1 ure.

En waarschuwen Burgemeester en Wethouders voornoemd, allen wie het aangaat, met herinnering tevens aan Art. 2 van Zijner Majesteits Besluit, in dato 30 Maart 1827 (*Staatsbl.* Nº. 13), om op bovengemelde dagen, na welke de Arrondissements-IJker zich, overeenkomstig Art. 10 der Notificatie van Gedep. Staten van Zuidholland, in dato 12 Januarij 1822, tot het verrigten van den Herijk naar de Buitengemeenten van zijn Ressort moet begeven, en alzoo buiten de mogelijkheid is, om gereedelijk aan het verlangen van hen die verzuimd hebben te voldoen, zich overeenkomstig hunne verpligting omtrent dezen Herijk stiptelijk te gedragen, ten einde buiten bekeuring te blijven; — zullende er, na den bepaalden termijn, ingevolge dispositie van Gedep. Staten van Zuidholland, in dato 22 November 1831, geene verlenging van tijd, of zoogenaamde nadagen, gegeven worden.

Wordende aan de belanghebbenden in het algemeen bij deze voorts herinnerd de Notificatie van Gedep. Staten van Zuidholland in dato 4 Augustus 1820, volgens welke de ijkpligtigheid zich uitstrekt tot alle handel en neringdoende lieden, Fabriekeurs en Ambachtslieden, die in hunnen handel of hun bedrijf, eenige maten of gewigten gebruiken, en de Apothekers of Medicijnbereiders in het bijzonder, aan Art. 3 en 5 van Z. M. Besluit dato 21 October 1819 (*Staatsbl.* Nº. 52), bepalende hunne gehoudenheid tot het bezit van een *vol stel* gewigten, en medeverpligting tot den jaarlijkschen Herijk daarvan, alsmede aan het Konink. Besluit van den 5 Februarij 1826, Nº. 153, volgens hetwelk de, bij den eersten IJk gestempelde greingewigten, zonder die eene nadere stempeling te doen ondergaan, jaarlijks door den IJker moeten worden nagezien en onderzocht.

En wordt wijders door deze ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat tot jaarletter gedurende 1858 voor den IJk der Maten en Gewigten, bepaald is de letter O.

En zal deze door aanplakking en plaatsing in de *Leyd. Cour.* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 27 Maart 1858. VAN LIMBURG STIRUM, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

INGEZONDEN.

Heden morgen had alhier eene treurige plegtigheid plaats, n. l. de ter aarde bestelling van den fourier Jan Anthonie de Cruyff, der Leydsche dd. schutterij. Ten 8½ ure verzamelden de onder-officieren der vereeniging: »Vriendschap is ons verlangen", bestaande uit sommige onder-officieren van gemeld korps en waarvan de overledene tevens lid was, in groote tenue, om het stoffelijk overschot in plegtigen optogt ten grave te brengen; aldaar aangekomen, werd door een lid der genoemde vereeniging het woord gerigt tot allen die op den dooden akker tegenwoordig waren en liet Z.Ed.'s mans goede eigenschappen, en in het bijzonder de trouwe vriendschap tijdens zijne onder-officiersdienst helder uitkomen, maar ook tevens vernam men hoe edel en menschlievend de heer Stokhuyzen, bij wien hij bediende is geweest, gedurende deszelfs ziekte ten zijne huize hem liefderijk verpleegd, hem vaderlijk behandeld en verzorgd had, ook Z.Ed. had hem mede naar de laatste rustplaats gebragt. Na deze plegtigheid merkte men op hoe allen, aangedaan den dooden akker verlieten.

Een en ander heeft ons op nieuw den band getoond waarmede bovengemelde onder-officieren zoo innig aan elkander zijn verbonden, zoowel in feestvreugde als in droevige smart.

LEYDEN, 30 Maart 1858.

De Weduwe STEENBERGEN, geb. NICOLAY, overleden den 27sten Maart ll., heeft mij op haar sterfbed verzocht allen dank te zeggen, die haar gedurende haar langdurig en smartelijk ziekbed hebben wel gedaan, en de verzekering te geven, dat zij naast aan God, aan de liefde van zoo velen heeft te danken gehad, dat haar het geloof bewaard is gebleven. Langs dezen weg wordt aan het verzoek der afgestorvene, en aan mijne haar gegevene belofte, voldaan.

LEYDEN, 29 Maart 1858. J. E. INCKEL.

Onder eenige mijner in *'s Hage* gevestigde voormalige Leerlingen, is een vriendelijk complot gevormd, en zijn circulaires uitgevaardigd, en is eene inteekening geopend, ten einde mij bij mijnen, (D. V.) in de maand Augustus invallenden tachtigsten verjaardag, met een geldswaardig geschenk te vereeren; waaraan ook anderen elders woonachtige gereedelijk hebben deelgenomen. — Om *personeele*, mij *geheel alleen* aangaande (doch later welligt te vermelden) beweegredenen, moet ik deze — allen op een of twee na tot nog toe onbekende — al of nog niet deelnemers, verklaren, dat ik zoodanig geschenk, noch wil noch kan noch mag of, zal aanvaarden. — Doch ik bedank hartgrondig de welwillende aanleggers en deelnemers voor hunne pieuse intentie, die mij dierbaarder is, en blijven zal dan eenige materiele gifte zou kunnen zijn.

Mr. H. W. TYDEMAN,
LEIDEN, 30 Maart 1858. *Prof. Jur. emer.*

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 25sten Maart de heeren J. A. Sluis, van Assen, en J. Roessingh, van Gasselter-Nijeveen, beide in de Regten, met *Theses.*

Den 27sten Maart de heer H. Wichers, med. doct. te Middelstum, in de Verloskunde, met *Stellingen.*

235ste Staats-Loterij.

Trekking der Tweede Klasse.

1ste Trekking. Nº. 10319 een prijs van *f* 1,500. Nos. 12421 en 19011 ieder een prijs van *f* 1,000.

2de Nº. 14186 een prijs van *f* 5,000. Nº. 3369 een prijs van *f* 2,000. Nº. 13834 een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

VERLOTING VAN VOORWERPEN

VOOR DE

Weduwe v. OOSTEN en hare 4 Kinderen.

25 Cents het Lot! **Geene Nieten!**

De Tentoonstelling zal nog geopend zijn Woensdag en Donderdag 31 Maart en 1 April e. k. in het Gebouw van 't Nut, à 5 Cents entrée.

De Ondergeteekende vervult eene aangename taak wanneer hij, namens genoemde Weduwe, hartelijk dank zegt aan de vele Inzenders die zoo onbekrompen tot dit schoone doel bijdroegen, en aan die Dames die zich met de regeling en het bestuur er van wilden belasten. Allen vervulden eene taak der liefde; allen hebben medegewerkt om eene bedroefde Weduwe en 4 nog hulpbehoevende Kinderen van een wissen ondergang te redden. Het bewustzijn van eene Christelijke daad te hebben verrigt, zij dan ook hun aller zelfvoldoening.

Zoodra de Koninklijke magtiging zal zijn ontvangen, zal tijd en plaats der Verloting door dit blad worden kenbaar gemaakt.

A. W. SYTHOFF.

DIJKGRAAF EN HOOGHEEMRADEN VAN RIJNLAND zijn voornemens op Vrijdag den 9den April 1858, in het openbaar in het Gemeenlandshuis te halfwege *Haarlem en Amsterdam* te **besteden**:

1°. *Het leveren van bezaagd en onbezaagd Eiken-, Greenen-, Dennen-, Vuren-, Iepen- en Beukenhout;*

2°. *Het leveren van Steenen, Pannen, enz.;*

3°. *Het leveren van 150 kubieke ellen Grint;*

4°. *Het leveren van het benoodigde Riet voor 9000 vierkante ellen Rietmatbekleeding;*

5°. *Het geven onderhoud van al de Lantaarn-Lichtbakens te Spaarndam, gedurende den tijd van drie jaren, ingaande den 1sten Julij 1858 en eindigende den 30sten Junij 1861.*

De Voorwaarden en Bestekken zullen vijf dagen voor het doen der besteding ter fezing liggen ter Secretarie van Rijnland *te Leyden*, en in de Gemeenlandshuizen te halfwege *Haarlem en Amsterdam* en te *Spaarnwoude*, voorts zal dagelijks onderrigting en aanwijzing worden gedaan bij de Opzieners aldaar.

Des voormiddags ten *tien* ure zal er des noodig een aanvang worden gemaakt met het lezen der voorwaarden van besteding.

OPENBARE VERKOOPING

van eene kleine verzameling **SCHILDERIJEN** van oude Meesters, onder directie van den Heer A. J. LAMME, te *Leyden* aan het Rapenburg, Wijk 2, No. 319, op Maandag 26 April 1858, 's morgens ten 10 ure, en onmiddelijk daarna van eene partij ongemeen kostbare en fraaije **Juweelen** en **Paarlen**, eene geëmailleerde **Snuifdoos**, rijk met brillanten omzet, eenige gouden en zilveren werken, kostbare kanten, enz. en den volgenden dag eenige **Meubelen en Inboedel**.

Alles [illegible] tot de nalatenschap van Mejonkvrouwe BRUGMANS.

Voor [illegible] te bezigtigen den 23sten en 24sten April, op vertoon van permissie-billetten twee dagen bevorens, van 10 tot 3 ure.

De Catalogus der Schilderijen is à 10 Cents verkrijgbaar bij den Heer A. J. LAMME, te *Rotterdam*, en bij den Notaris Mr. H. OBREEN, te *Leyden*, alwaar ook permissie-billetten kunnen worden aangevraagd.

Men zal ten overstaan van den te *Leyden* residerenden Notaris [illegible] L. P. W. SCHERMER, in het *Heeren-Logement* aan den Breestraat aldaar, op Zaturdag den 10den April 1858, bij opveiling, en op Zaturdag den 17den April daaraanvolgende, bij afslag, beide des avonds ten 7 ure, verkoopen:

No. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd WINKELHUIS EN ERF, in de Breestraat, te *Leiden*, Wijk III. No. 345, Kadaster Sectie D. No. 103, groot 1 roede en 8 ellen, bevattende het Huis een ruimen Winkel, drie Beneden- en drie Bovenkamers, de meeste behangen en van stookplaatsen voorzien, Keuken, twee Binnenplaatsen en Schuurtje, Pomp en Regenwaterbak, Kelder, twee Zolders en Vliering en alle verdere gemakken.

No. 2. Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS, met ruim erf, en LOODS, in de Klaresteeg te *Leiden*, Wijk VI. No. 1083, Kadaster Sectie H. No. 1175, groot 3 roeden en 77 ellen, bevattende het Huis een ruim Voorhuis, drie Beneden- en twee Bovenkamers.

Verhuurd het Huis alleen voor *f* [illegible] in de week.

No. 3. Een PAKHUIS EN ERF, waarin eene *Slijterij* wordt uitgeoefend, in de [illegible] te *Leiden*, Wijk VI. No. 1115, Kadaster Sectie H. No. 1790, groot 52 ellen.

Verhuurd tegen *f* 0.70 in de week.

No. 4. Een HUIS EN ERF, in de Klaresteeg te *Leiden*, Wijk VI. No. 1113, Kadaster Sectie H. No. 1182, groot 42 ellen.

Verhuurd tegen *f* 0.80 in de week.

No. 5. Een HUIS EN ERF, in de Mirakelsteeg te *Leiden*, Wijk VI. No. 1110, Kadaster Sectie H. No. 1181, groot 44 ellen.

Verhuurd tegen *f* 0.50 in de week.

No. 6. Een HUIS EN ERF, in de [illegible] te *Leiden*, Wijk V. No. 663, Kadaster Sectie H. No. 1225, groot 33 ellen.

Verhuurd tegen *f* 0.80 in de week.

No. 7. Een HUIS EN ERF, aan de Waardgracht nabij den Zuid Cingel te *Leiden*, Wijk VIII. No. 1423, Kadaster Sectie G. No. 1093, groot 40 ellen.

Verhuurd tegen *f* 0.70 in de week.

De perceelen zijn te bezigtigen des Vrijdags vóór en op de dagen van veiling en afslag, van des morgens 10 tot des namiddags ten 3 ure en zijn te aanvaarden den 1sten Mei aanstaande.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, alwaar de bewijzen van eigendom en verdere voorwaarden in tijds ter lezing zullen liggen.

Bij de veiling op den 30sten Maart 1858, ten overstaan van den Notaris A. J. RIJSHOUWER, residerende te *Soeterwoude*, onder *Hazerswoude* gehouden, zijn de perceelen in bod gekomen, als volgt:

No. 1. De BOUWMANSWONING onder *Hazerswoude* met TUINGROND EN WEILAND, Kadaster Sectie C, Nos. 308, 310, 1162 tot 1164, groot 1 bunder, 73 roeden en 41 ellen, op . . . . . *f* 2,725.—

No. 2. Eene partij zoo WEI- ALS HOOILAND EN WATER, gelegen als voren, Kadaster Sectie C, No. 270 tot en met 273, groot 3 bunders, 42 roeden en 80 ellen en gedeeltelijk No. 269, op - 3,200.—

No. 3. Eene partij zoo WEI- ALS HOOILAND, BOSCHHAKHOUT EN WATER, gelegen als voren, Kadaster Sectie C, Nos. 239 tot 243, 243bis tot en met 268, groot 4 bunders, 82 roeden en 97 ellen, en gedeeltelijk No. 269, op . . . . - 4,400.—

No. 4. Eene partij WEI- EN HOOILAND, gelegen als voren, Kadaster Sectie C, Nos. 238, 244, 245 en 1159, groot 3 bunders, 65 roeden en 40 ellen, en gedeeltelijk No. 269, op . . . . . - 3,300.—

Zijnde inmiddels nadere informatiën te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris nabij het Leyderdorpsche Tolhek onder *Soeterwoude*, alwaar verhoogingen worden aangenomen tegen genot van *één vijfde* van iedere verhooging, en de afslag bepaald op eerstkomenden Dingsdag den 6den April 1858, des morgens ten elf ure, aan het Hazerswoudsche Tolhek onder *Hazerswoude*.

PUBLIEKE VERKOOPING,

aan de Haven te *Leyden*, op Zaturdag den 3den April 1858, des morgens ten 10 ure, van eene aanzienlijke partij **nieuw Timmerhout**, als Dennen, Vuren en Greenen Deelen, Ribben en Schroten, Wijburger, Noordsche en Vlotdeelen, Kant- en Achterdeelen, Juffers, Kolders, Sparren, dubbele en enkele Latten, Eiken Planken en Ribben, alles van onderscheidene dikte en lengte, en verdere Houtsoorten meer.

E. J. BRILL, te *Leyden*, heeft uitgegeven:

DE VISSCHERIJEN, GEHEETEN HET VROON,

TEN JARE 1433 AAN DE STAD LEYDEN IN ERFPACHT GEGEVEN.

TAALKUNDIG ONDERZOEK

DOOR

DR. M. DE VRIES,

Hoogleeraar te Leyden. (Prijs 90 Cents.)

Dit werk staat in verband met de quaestie tusschen de Stad Leyden en den Staat, over het regt van eigendom der Haarlemmermeer.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 29 Maart.

Tarwe, 20 cts hooger; goede en puike *f* 8.80, à *f* 8.90, mindere *f* 7.25 à *f* 8.—. Rogge, bragt ruim vorige prijzen op: *f* 5.— à *f* 5.90. Gerst, 10 cts hooger; Winter *f* 5.60 à *f* 6.20; dito Zomer *f* 5.40 à *f* 5.90.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 9.90 tot *f* 10.40. Pruissische Rogge *f* 5.90.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 29 Maart.

		Laagste koers.	Hoogste koers.	Slotkoers.
NEDERLAND Werkelijke Schuld . . .	à 2½ pCt.	63¼	63 [illegible]	63⅛
Dito Certificaten	» 3 »	75 [illegible]	75 [illegible]	75 [illegible]
Dito dito	» 4 »	96⅜	[illegible]	96 [illegible]
Amortisatie Syndicaat . . .	» 3½ »	82	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	133½	133½	—
O. I. Leening	» 4 »	95⅞	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg . . .	» 4½ »	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg . . .	» 4½ »	—	—	—
BELGIE, ...	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	51⅞	—	—
Dito dito	» 4½ »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» 4½ »	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» 1 »	25 [illegible]	[illegible]	—
Dito Obligatiën	» 3 »	43⅜	—	—
Dito Binnenl. à 5 Ds. . . .	» 3 »	37½	37 [illegible]	37 [illegible]
Bewijzen Coupons		—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	45 [illegible]	45 [illegible]	45 [illegible]
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	104 [illegible]	104 [illegible]	104 [illegible]
Dito dito 1828 en 1829 . . .	» 5 »	10 [illegible]	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833 .	» 5 »	91⅛	—	—
Dito 1840	» 4 »	84½	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . .	» 4 »	83 [illegible]	84	—
Dito dito Nieuwe	» 5 »	77	—	—
Inschrijving in Assign. . . .	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835 . . .	fl. 300 »	153	—	—
Dito Obligatiën	» 4 pCt.	77 [illegible]	77½	—
PRUISSEN, Obl. te Londen . . .	» 4 »	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll . .	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	72¼	72⅝	72 [illegible]
Dito Nieuwe	» 5 »	85 [illegible]	85 [illegible]	85⅞
Dito 1842	» 2½ »	97 [illegible]	37⅞	—
BRAZILIE, 1839 100	» 5 »	98½	—	—
SARDINIE, ...	» 5 »	—	—	—
PERU, Geldleening 1853 . . .	» 4½ »	81½	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nr.	» 4½ »	[illegible]	[illegible]	—
GRENADA, Obligatiën	» 3 »	18 [illegible]	[illegible]	—
MEXICO, Obligatiën 1851 . .	» 3 »	18 [illegible]	[illegible]	—
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

[illegible]

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van [illegible] DRABBE.